

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина

СКУПШТИНА АП ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 7 – 4

09. 09. 2002. године

НОВИ САД

ПРЕДСЕДНИКУ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

БЕОГРАД

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине на седници одржаној 5. септембра 2002. године утврдила је **АМАНДМАНЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О НАРОДНОМ АДВОКАТУ**, које вам на основу члана 131, а у вези са чланом 141. Пословника Народне скупштине Републике Србије достављамо на даљи поступак.

Поводом утврђених амандмана Скупштина Аутономне Покрајине Војводине одредила је за представника **НЕНАДА ЧАНКА**, председника Скупштине Аутономне Покрајине Војводине.

Прилог: амандмани.

По овлашћењу председника
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ,

СЕКРЕТАР

СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ,

Марија Жекић

[Handwritten signature]

АМАНДМАНИ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О НАРОДНОМ АДВОКАТУ

Амандман I

У члану 1. Предлога закона иза речи: «људска права и слободе установљене уставом» додати запету и речи: «међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права.».

Образложење

Људска права се гарантују не само уставом, већ и актима међународног права. Међународни стандарди људских права имају примат над унутрашњим правом. Општеприхваћена правила међународног права и ратификовани међународни уговори сматрају се саставним делом унутрашњег права.

Амандман II

У члану 5. у ставу 1. Предлога закона иза речи: «контролише примену» додати речи: «општеприхваћених правила међународног права, ратификованих међународних уговора, устава.».

Образложење

Садржај овлашћења заштитника људских права о којима се говори у члану 5. став 1. Предлога закона знатно је ужи (обухвата само контролу примене закона) од садржаја који одређује члан 1. Предлога закона.

Амандман III

У члану 6. у ставу 1. Предлога закона иза речи: «у контроли примене закона» додати речи: «општеприхваћених правила међународног права, ратификованих међународних уговора, устава.».

Образложење

Образложење је исто као и код Предлога Амандмана II.

Амандман IV

У члану 7. у ставу 1. Предлога закона речи: «народни адвокат је овлашћен да покреће поступак» замењују се речима «народни адвокат овлашћен је да покреће поступке».

Образложење

Потребно је у члану 7. Предлога закона користити множину од речи поступак, јер се пред уставним судовима воде више врста поступака.

Амандман V

На крају члана 10. Предлога закона о Народном адвокату брише се тачка и додаје текст: «који не може бити дужи од три месеца».

Образложење

У члану 10. Предлога закона о Народном адвокату прописано је да председник Републике, председник и чланови Владе Републике Србије, председник Народне скупштине и функционери у органима управе имају обавезу да приме Народног адвоката на његов захтев, у примереном року. Пошто није утврђено колики временски период захвата израз «примерени рок» ценећи обавезе и заузетост наведених функционера с једне стране, а потребу да Народни адвокат оствари своју функцију, с друге стране, предлаже се да примерени рок износи три месеца.

Амандман VI

Иза члана 10. Предлога закона додаје се нови члан 10а који гласи:

«Члан 10а

Приликом контроле органа управе територијалне аутономије или локалне самоуправе Народни адвокат остварује сарадњу са грађанским браниоцем територијалне аутономије или локалне самоуправе.

Сарадња из става 1. овог члана се састоји нарочито из међусобног обавештавања, размене информација и мишљења.

О начину, поступку и правилима сарадње из става 1. овог члана Народни адвокат и грађански бранилац територијалне аутономије или локалне самоуправе могу склопити споразум о сарадњи.

Народни адвокат по потреби остварује сарадњу са удружењима грађана и друштвеним организацијама (невладине организације) чија делатност се односи на заштиту људских права и слобода».

Образложење

Закон о утврђивању одређених надлежности покрајине и нови Закон о локалној самоуправи предвиђају постојање институције «грађанског браниоца-омбудсмана». Постојања Омбудсмана на различитим нивоима власти, постоји и у упоредном законодавству, али је потребно у овом закону одредити основне принципе односа Омбудсмана на различитим нивоима власти. Предложене одредбе одређују основе овог односа, остављајући довољно простора за договор и усаглашавање ради ефикасног деловања ових институција.

Предлог Амандмана такође предвиђа, да се успостави сарадња са невладиним сектором, који може имати великог значаја за успешан рад Омбудсмана, нарочито у почетном периоду деловања.

Амандман VII

У члану 11. Предлога закона о Народном адвокату иза речи «Народни адвокат покреће» брише се реч: «поступак» и уписује реч: «поступке».

Образложење

Имајући у виду овлашћења Народног адвоката, која се уређују Предлогом закона, очигледно је да ће Народни адвокат моћи да покрене више по врсти различитих поступака.

Амандман VIII

Члан 12. ставу 1. Предлога закона мења се и гласи:

«Притужба се подноси у писменом облику, без посебно утврђене форме укључујући и све електронске видове писмене комуникације и не подлеже плаћању таксе. Изузетно, слепа и неписмена лица притужбу могу поднети усмено, на записник у стручној служби Народног адвоката.»

Образложење

Предлогом овог амандмана омогућује се приступ грађана овом органу и путем Интернета, као савременог начина комуникације.

Амандман IX

Члан 13. Предлога Закона мења се и гласи:

«Народни адвокат покреће поступак када су исцрпљени редовни правни лекови за отклањање повреда на коју подносилац указује, односно ако не постоји правни лек за отклањање повреде на коју подносилац указује.

У циљу брзе и ефикасне заштите права, Народни адвокат може да покрене поступак и кад нису исцрпљени правни лекови из става 1. овог члана ако би окончање поступка по правним лековима из става 1. овог члана представљала опасност за заштиту права.»

Образложење:

Предложеним изменама би се значајно повећала могућност интервенције Народног адвоката. Услов, који је садржан у предлогу да се искористе сва правна средства сматрамо сувише строгим а он је супротан и међународној пракси. Ако би остало садашње решење Народни адвокат не би могао бити ефикасан у заштити људских права. Заштита путем Народног адвоката је традиционално најеластичнији, најнеформалинији начин заштите људских права, стога овакво отежавање приступа би онемогућило ефикасну заштиту. У исто време захтев да се редовни правни лек, где он постоји искористи рационалан и оправдан захтев.

Амандман X

У члану 15. став 1. тачка 4. се мења и гласи: « 4. ако нису исцрпљени сви редовни правни лекови за отклањање повреда, и нема места примени правила из члана 13. став 2.»

Образложење

Образложење је исто као и код Предлога Амандмана IX.

Амандман XI

У члану 16. став 1. Предлога закона мења се и гласи: «О покретању поступка Народни адвокат обавештава функционера који руководи органом управе на чије се поступање оно односи».

Образложење

Покретање поступка може бити по сопственој иницијативи Народног адвоката као и по притужби.

Амандман XII

У члану 17. став 1. Предлога закона мења се и гласи: «Ако Народни адвокат не може да утврди све потребне чињенице, затражиће одговарајуће податке и обавештења од органа управе на чији се рад притужба односи».

Образложење

Оваквом формулацијом члана 17. се даје шире овлашћење Народном адвокату у погледу утврђивања чињеница релевантних за поступак. (остали део текста брисан)

Амандман XIII

У члану 22. став 1. и 2. Предлога закона мењају се и гласе:

«Народни адвокат једном годишње подноси Народној скупштини извештај о својим активностима, о стању људских права и слобода и о правној сигурности у Републици.

Извештај садржи нарочито број и структуру притужби, општу оцену рада органа управе са становишта примене прописа, уочене пропусте и препоруке за њихово отклањање као и критике и похвале појединим органима управе и функционерима».

Образложење

Предлогом амандмана којим се мења став 1. и 2. Предлога закона предлаже се да се употпуни садржина извештаја Народног адвоката, тако да она увек садржи и податке о броју и структури притужби и поступака. На овај начин ће извештај бити потпунији и у складу са међународном праксом.

Амандман XIV

У члану 22. у ставу 3. Предлога закона реч: «и предлог» замењује се речју: «и иницијативе».

Образложење

Оваквом формулацијом усклађује се текст одредбе члана 29. став 3. са текстом члана 7. Предлога закона.

Амандман XV

У члану 22. после става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

«На захтев Народног адвоката Народна скупштина ће ставити на дневни ред и расправљати о извештају из става 1. овог члана».

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Образложење

Предлогом овог амандмана предвиђа се обавеза за Народну скупштину да расправља о извештају Народног адвоката на његов захтев. То је потребно јер на тај начин исти добија на значају. Контролна функција Народног адвоката, се пре свега остварује путем јавности, расправљањем у Народној скупштини чиме се та функција јача.

Амандман XVI

У члану 23. Предлога закона из става 1. додаје се нови став који гласи:

«На захтев Народног адвоката Народна скупштина ће ставити на дневни ред и расправљати о извештају из става 1. овог члана».

Досадашњи став 2. постаје став 3. члана 23. Предлога закона.

Образложење

Образложење је исто као и код Предлога Амандмана XIV.

Амандман XVII

У члану 24. у ставу 2. Предлога закона реч: «пет» замењује се речију «шест».

Образложење

Предлог овог амандмана предвиђа дужи мандат за Народног адвоката. Ово решење представља додатну гаранцију да ће Народни адвокат бити независан у свом раду и деловању и неће зависити од политичких промена. Ово решење је познато у упоредном законодавству.

Амандман XVIII

У члану 25. у ставу 1. Предлога закона из речи: «пет заменика» тачка се замењује запетом и додају се речи: «од којих се три заменика бирају за следеће посебне области: права националних мањина, равноправност полова и права детета».

Образложење

Сматрамо да је потребно обавезно предвидети заменике Народног адвоката из ових области, јер су проблеми заштите људских права присутни код свих категорија становништва. Оваквом структуром заменика обезбедила би се ефикаснија контрола Народног адвоката у горе наведеним областима.

Амандман XIX

У члану 26. став 1. Предлога закона мења се и гласи:

«Заменике Народног адвоката на његов предлог бира Народна скупштина већином гласова свих посланика, на мандат од шест година».

Образложење

Горе наведеном изменом врши се правно-техничко усавршавање текста Предлога закона, из разлога што се из досадашње формулације не може недвосмислено закључити, да ли се захтева квалификована већина (што је највероватнија интенција предлагача Закона). Овом изменом се отклања овај недостатак.

Амандман XX

У члану 27. Предлога закона реч: «пет» замењује се бројем: «12».

Образложење

Искуство од пет година није гаранција да ће Народни адвокат моћи да обавља сложене послове које му у надлежност ставља овај закон, стога смо хтели приближити услове, условима који се траже за носиоца најодговорнијих правосудних функција. Ово решење је много ближе и упоредном законодавству.

Амандман XXI

У члану 27. Предлога закона додаје се нови став 2. који гласи:

«За Народног адвоката и његовог заменика не може бити изабрано лице које је у периоду од 24 месеца пре избора било председник државе или владе, министар, заменик или помоћник министра, инспектор у државној управи, запослен у министарству надлежном за унутрашње послове, у министарству надлежном за послове одбране, односно у Војсци Југославије».

Образложење

Новим ставом горе назначеног члана жели се обезбедити да за Народног адвоката не буде изабрано лице које је било на високом положају у органима државне управе или у извршној власти, односно запослен у оним органима који располажу са апаратом државне принуде, јер у вршењу надлежности ових органа постоји највећа могућност кршења људских права грађана. Уз помоћ горње допуне смањила би се могућност да Народни адвокат има посредан или непосредан интерес, да не поступи у појединим случајевима.

Амандман XXII

У члану 28. Предлога закона текст иза речи: «уживају имунитет» се брише и додаје се тачка.

Образложење

Сматрамо да није адекватно понуђено решење, јер се имунитет механички везује за народног посланика.

Амандман XXIII

У члану 28. Предлога закона иза става 1. додају се три нова става 2., 3. и 4. који гласе:

« Народни адвокат и заменик не може бити лишен слободе, позван на одговорност или кажњен за изнето мишљење или радње преузете у обављању своји надлежности утврђених законом. Народни адвокат и заменик не може бити лишен слободе без одобрења Народне скупштине, осим ако је затечен у вршењу кривичног дела за које је прописана казна затвора у трајању од пет година.

Против Народног адвоката и заменика који се позове на имунитет не може се без одобрења Народне скупштине покренути кривични поступак или други поступак у коме се може изрећи казна затвора.

Народна скупштина може одлучити да примени имунитет према Народном адвокату и заменику и ако се сам на њега није позивао, ако је то потребно ради обављања његове функције.»

Образложење

Сматрамо да није адекватно понуђено решење из Предлога закона јер се тиме имунитет само механички везује за Народног адвоката. Мора се раздвојити материјални и процедурални имунитет. У погледу процедуралног имунитета Народни адвокат се може изједначити са народним послаником, али у погледу материјалног имунитета никако, јер се он везује за делатност, што је потпуно различито код народног посланика и Народног адвоката.

Амандман XXIV

Члан 29. Предлога закона мења се и гласи:

«С функцијом Народног адвоката и његовог заменика неспојиво је обављање друге јавне функције или професионалне делатности, изузев научног рада, чланство у политичким организацијама и синдикатима, управним и надзорним одборима предузећа и установа, као и обављање друге делатности или посла који би могао утицати на његову самосталност и назависност».

Образложење

Ова одредба прецизира постојећу одредбу Предлога закона о неспојивости функције Народног адвоката са неким делатностима. Има за циљ да омогући обављање научне делатности у складу са међународном праксом, али прецизира неспојивост у смислу да набраја функције у управним и надзорним одборима предузећа и установа.

Амандман XXV

У члану 30. Предлога закона иза речи: «слободе» ставља се тачка, а текст до краја реченице се брише.

Образложење

Нема никакве потребе да се принцип једнакости пред законом посебно истиче. Наиме, формулација горњег члана Предлога закона сугерише да друге уставне принципе не треба уважавати, односно да су мањег значаја у односу на именовани принцип једнакости пред законом.

Амандман XXVI

У члану 32. став 1. Предлога закона иза речи: «престаје» додаје се реч: «смрћу».

Образложење

Уз постојеће разлоге за престанак функције мора се навести и случај смрти Народног адвоката, јер у супротном имали бисмо непотребну правну празнину. Упоредноправна решења су у складу са понуђеним решењем.

Амандман XXVII

Члан 32. став 2. Предлога закона брише се.

Образложење

Потребно је раздвојити начин одлучивања код разрешења и осталих случајева престанка мандата. Није потребно обезбедити квалификовану већину да би Народна скупштина констатовала смрт, оставку или старост Народног адвоката.

Амандман XXVIII

Члан 33. став 2. Предлога закона мења се и гласи:

«Поступак за разрешење се покреће на иницијативу Одбора за правосуђе и управу Народне скупштине или једне трећине народних посланика, а за разрешење заменика Народног адвоката и на иницијативу Народног адвоката».

Образложење

Овом одредбом се прецизира горњи став наведеног члана и даје се овлашћење одбору Народне скупштине који предлаже Народног адвоката да предложи његово разрешење. На овај начин се усклађује цео текст Закона, јер је потребно да орган који предлаже Народног адвоката има овлашћење и да иницира његово разрешење.

Амандман XXIX

У члану 33. Предлога закона додаје се нови став 4. који гласи:

«Одлуку о разрешењу Народног адвоката или заменика Народног адвоката доноси Народна скупштина већином гласова народних посланика који је прописан за њихов избор».

Образложење

Овај амандман је везан за Амандман на члан 30. и на разрешење Народног адвоката. Пошто смо предложили да је само за разрешење потребна одлука Народне скупштине са квалификованом већином изменом и допуном члана 33. доследно се спроводи предложена одредба из члана 30.

Амандман XXX

Члан 34. Предлога закона мења се и гласи: «Одбор за правосуђе и управу обавештава Народну скупштину о захтеву Народног адвоката или његовог заменика да им престане дужност, као и о испуњењу услова за престанак дужности због година живота или смрти.

Одлуку о престанку дужности из разлога наведених у претходном ставу овог члана доноси Народна скупштина.

Уколико Народна скупштина не донесе одлуку из претходног става овог члана у року од 30 дана од обавештења Одбора за правосуђе и управу, сматра се да је истеком тог рока дужност престала».

Образложење

Приликом престанка дужности ван случаја разрешења, потребно је поједноставити процедуру и скратити рокове. Наравно потребно је ускладити овај амандман са оним који одређује смрт као један од разлога за престанак функције. Исто тако нема потребе за одлуку Народне скупштине са квалификованом већином, јер је у овим случајевима она само формална.

Амандман XXXI

Члан 36. Предлога закона мења се и гласи: « За обрачун и исплату плате Народног адвоката примењује се коефицијент и основица која је утврђена за председника Уставног суда Републике Србије, а за обрачун и исплату плате заменика Народног адвоката – коефицијент и основица утврђена за судију Уставног суда Републике Србије».

Образложење

Ово прецизирање је потребно из разлога што се у пракси основица не одређује јединствено. На овај начин јача се материјална сигурност и самосталност Народног адвоката.

Амандман XXXII

У члану 40. у ставу 2. Предлога закона речи: «надлежног радног тела» замењују се речима: «надлежног одбора».

Образложење

Сматрамо да се на овај начин горња одредба прецизира.

Амандман XXXIII

У члану 44. Предлога закона додаје се нови став 2. који гласи:

«Средства за почетак рада Народног адвоката се по потреби могу обезбедити и из међународних донација».

Образложење

Сматрамо да треба оставити простора за помагање рада Народног адвоката путем међународних донација. Нарочито у почетном периоду ово може бити потребно и корисно, а за такве донације постоји реална могућност.

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 5. септембра 2002. године утврдила је АМАНДМАНЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О НАРОДНОМ АДВОКАТУ и донела

ЗАКЉУЧАК

Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине покренуће поступак и припремити предлог одлуке о установљавању покрајинског Народног адвоката.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 7 – 4

Нови Сад, 5. септембра 2002. године

**ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ АП ВОЈВОДИНЕ,
Ненад Чанак**

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Nenađ Čanak', written in a cursive style.